

GEDETAILEERDE INHOUD

VOORWOORD	XV
DANKWOORD	XIX
VOORAFGAANDE NOOT	XXIII
DEEL 1. DE ONTBINDING EN HAAR GEVOLGEN IN KAART GEBRACHT	1
Hoofdstuk 1. De rechtspersoon als vermogensafscheidingstechniek en drager van de onderneming <i>tijdens het leven</i> van de vennootschap	1
Hoofdstuk 2. De ontbinding als aankondiging van de verdwijning van de vennootschap en haar rechtspersoonlijkheid (onderzoeksopzet)	10
Hoofdstuk 3. De bestaansreden van de vereffening	15
Afdeling 1. Twee mogelijkheden ter handhaving van het verhaalsrecht volgend op de ontbinding	15
§ 1. Bruto-vermogensovergang bij natuurlijke personen	16
§ 2. Netto-vermogensovergang bij rechtspersonen	19
Afdeling 2. De nood aan vereffening volgend op de ontbinding	23
Hoofdstuk 4. De krachtlijnen van een effectieve vereffeningprocedure (en haar gevolgen)	29
Afdeling 1. Realisatie van activa van de vennootschap aan een billijke prijs	29
Afdeling 2. Verhaal van de schuldeisers	36
Afdeling 3. <i>Pro rata</i> -verdeling liquidatiesaldo	37
Hoofdstuk 5. <i>Ex ante</i>-werking van de vereffening	39
Hoofdstuk 6. Besluit bij deel 1 : de ontbinding van de vennootschap en haar ingrijpende gevolgen	40
	VII

DEEL 2. EEN FUNDAMENTELE ANALYSE VAN HET VENNOOTSCHAPSRECHTELIJK ONTBINDINGSKADER	43
Hoofdstuk 1. Wanneer is ontbinding (wel of niet) aangewezen ? Zoektocht naar een normatief criterium	44
Afdeling 1. Normatieve doelstelling vennootschapsrecht	44
Afdeling 2. Ontbinding ter realisatie van de normatieve doelstelling van het vennootschapsrecht : <i>To live or let die ?</i>	48
§ 1. Voortbestaan van de vennootschap ter bevordering van de algemene welvaart	48
§ 2. Ontbinding ter bevordering van de algemene welvaart	50
§ 3. Aandeelhouderswaarde als operationaliseerbaar criterium	52
§ 4. Belang van tijdige ontbinding en bescherming tegen vereffening voor persoonlijke schuldeisers en rechtsopvolgers	54
§ 5. Nuancering criteria	56
Afdeling 3. Aandacht voor waarde-maximaliserende ontbinding naar Belgisch recht	58
Afdeling 4. Besluit : tussen ontijdige ontbinding en inefficiënt voortbestaan	61
Hoofdstuk 2. De ontbinding van rechtswege en het gebrek eraan in vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	62
Afdeling 1. Persoonsgebonden ontbindingsgronden in het gemeen vennootschapsrecht	63
Afdeling 2. Afwijking van het gemeen recht bij de volkomen rechtspersonen	67
§ 1. Overlijden, ontbinding of onbekwaamverklaring van een aandeelhouder tast het voortbestaan van de vennootschap niet aan	70
§ 2. Faillissement van een aandeelhouder tast het voortbestaan van de vennootschap niet aan	76
Afdeling 3. Nuancering : het water is niet zo diep als het lijkt	81
Afdeling 4. Besluit : uitsluiting ontbindingsgronden van rechtswege als bescherming tegen vereffening in vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	90

Hoofdstuk 3. De vrijwillige ontbinding en de hoge ontbindingsdrempel in vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	92
Afdeling 1. Van bepaalde naar onbepaalde duur	93
Afdeling 2. Toebedeling van beslissingsrechten over de ontbinding	105
§ 1. Vergelijking van de aanspraken van schuldeisers en aandeelhouders op het vennootschapsvermogen	106
§ 2. Suboptimale ontbindings <i>incentive</i> in hoofde van schuldeisers	107
§ 3. Optimale ontbindings <i>incentive</i> in hoofde van aandeelhouders	109
Afdeling 3. Voorbehoud van beslissingsbevoegdheid inzake ontbinding aan gekwalificeerde meerderheid op de algemene vergadering in vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	113
§ 1. De suboptimale ontbindings <i>incentive</i> van de individuele aandeelhouders	114
A. Heterogene voorkeuren van individuele aandeelhouders	114
§ 2. De eenzijdige opzeggingsmogelijkheid in het gemeen vennootschapsrecht	115
§ 3. <i>Hard-to-kill-character</i> van de vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	128
§ 4. De overdraagbaarheid van het aandeel in de kapitaalvennootschappen en andere liquiditeitsverschaffende technieken als compensatie voor hoge ontbindingsdrempel	145
§ 5. Nuancering : het water is niet zo diep als het lijkt	152
Afdeling 4. Besluit : van eenzijdige opzegging in het gemeen recht naar de hoge ontbindingsdrempel in de vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	156
Hoofdstuk 4. De rol van het bestuursorgaan bij de ontbinding van de vennootschap	158
Afdeling 1. Economisch kader inzake bevoegdheidsdelegatie	159
Afdeling 2. Een toepassing van het kader van bevoegdheidsdelegatie op de ontbindingsbeslissing	162
§ 1. Principaalkosten bij ontbindingsbeslissing door algemene vergadering	162
§ 2. Conflictkosten bij delegatie van ontbindingsbeslissing aan bestuur	163
A. Suboptimale ontbindings <i>incentive</i> in hoofde van bestuurders : laattijdige of voortijdige ontbinding	163

Afdeling 3. De faciliterende rol van het bestuursorgaan bij de ontbinding van de vennootschap	167
§ 1. Opvolgingsplicht	168
§ 2. Initiatiefrecht en -plicht	168
A. Initiatiefrecht met het vennootschapsbelang als kompas	168
B. Initiatiefplicht	170
§ 3. Informatieverplichtingen	174
§ 4. Toegelaten en verboden voorbereidingshandelingen	176
Hoofdstuk 5. De belangentegenstelling tussen meerderheidsaandeelhouder en minderheidsaandeelhouder bij ontbinding	180
Afdeling 1. Belangenalignering als uitgangspunt en het gebrek eraan	180
Afdeling 2. De gekwalificeerde meerderheidsaandeelhouder is niet <i>locked-in</i>	184
§ 1. De ‘eenzijdige opzegging’ in de vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	184
§ 2. Grenzen aan de ‘eenzijdige opzegging’ in de vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	186
A. Verstrengde meerderheidsvereiste	186
B. Initiatiefrecht van het bestuursorgaan	187
C. Het vennootschapsbelang en het stemrecht als doelgebonden bevoegdheid	188
D. De nietigheid van het ontbindingsbesluit als correctie op de meerderheidsregel	190
Afdeling 3. De uitzonderlijke verlaging van de hoge ontbindingsdrempel ter bescherming van de minderheidsaandeelhouders	192
§ 1. <i>Only the strong survive</i> : verlaging ontbindingsdrempel bij aantasting van de inbreng door verlies	193
§ 2. De gerechtelijke ontbinding bij daling van het nettoactief beneden het wettelijk minimumkapitaal	200
§ 3. De gerechtelijke ontbinding om wettige reden ter bescherming van de minderheidsaandeelhouders en de geschillenregeling als compensatie voor de restrictieve invulling	204
A. De nood aan gerechtelijke ontbindingsmogelijkheid ter bescherming van minderheidsaandeelhouders, hun persoonlijke schuldeisers én hun rechtsopvolgers	204
B. De gerechtelijke ontbinding om wettige reden als ontoereikend mechanisme van minderheidsbescherming	215
C. De restrictieve interpretatie ter bescherming tegen vereffening in vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid	222

D. De geschillenregeling als compensatie voor de inperking van de ontbinding om wettige reden	226
Afdeling 4. Besluit : ontbinding en het gebrek eraan ter uitsluiting en insluiting van minderheidsaandeelhouders	237
Hoofdstuk 6. De grenzen van het vennootschapsrechtelijk ontbindingskader : verlies van optimale ontbindingsincentive bij negatief nettoactief	239
Afdeling 1. Probleemstelling : ontbinding en het gebrek eraan bij negatief nettoactief	241
Afdeling 2. Strategieën gehanteerd in het vennootschapsrecht ter remediëring van het belangenconflict tussen schuldeisers en aandeelhouders	244
§ 1. Het verkleurde vennootschapsbelang als kompas voor de aandeelhouders en bestuurders	245
§ 2. Alarmbelprocedure dient ook de schuldeisers	245
§ 3. Aansprakelijkheid voor <i>wrongful trading</i> als prikkel tot ontbinding	248
§ 4. <i>License to kill</i> voor schuldeisers	250
§ 5. Het faillissement als de vereffening van het insolventierecht	253
Hoofdstuk 7. Epiloog : de ‘ik-vennootschap’ en het ontbindingskader	260
Hoofdstuk 8. Besluit bij deel 2 : bescherming tegen vereffening als rode draad doorheen het ontbindingskader	273
DEEL 3. DE ZOEKTOCHT NAAR EEN EFFECTIEVE VEREFFENINGS- NINGSPROCEDURE	281
Hoofdstuk 1. De assumptie van een effectieve vereffeningprocedure volgend op de ontbinding	281
Afdeling 1. De gevolgen van een effectieve vereffeningprocedure	281
§ 1. Belangenalignering en correcte vermogensafwikkeling	281
§ 2. Effectieve vereffeningprocedure kleurt optimale ontbindingsincentive	283
§ 3. Effectieve vereffeningprocedure bevordert de kredietwaardigheid van de vennootschap	284

Hoofdstuk 2. Verlaten van de assumptie van een effectieve vereffeningsprocedure	286
Afdeling 1. De gevolgen van een gebrekkige vereffeningsprocedure	286
§ 1. Ongerechtvaardigde vermogensverschuivingen langs de lijnen van de <i>agency</i> -conflicten	286
§ 2. Van optimale naar gebrekkige ontbindings <i>incentive</i> door gebrekkige vereffeningsprocedure : corporate harakiri	287
§ 3. Een gebrekkige vereffeningsprocedure tast de kredietwaardigheid van de vennootschap aan	300
Afdeling 2. De gevolgen van een gebrekkige vereffeningsprocedure per krachtlijn in kaart gebracht	304
§ 1. Vereffeningsprocedure garandeert geen realisatie van alle activa aan een billijke prijs	304
A. Realisatie van activa geschiedt niet aan een billijke prijs	304
B. Problematiek van niet-gerealiseerde activa	316
§ 2. Vereffeningsprocedure garandeert geen prioriteit van schuldeisers over de vermogensbestanddelen	327
§ 3. Vereffeningsprocedure garandeert geen correcte verdeling liquidatiesaldo onder de aandeelhouders	347
Hoofdstuk 3. De zoektocht naar een effectieve vereffeningsprocedure : Belgisch recht doorgelicht	352
Afdeling 1. Een bewogen wetsgeschiedenis	353
Afdeling 2. Wisselwerking tussen vereffening en vennootschapsrecht buiten ontbindingsscenario	357
Afdeling 3. Vereffeningskosten : effectiviteit tegen welke kost ?	358
§ 1. Vereffeningskosten en efficiëntie	358
§ 2. Vereffeningskosten beïnvloeden de ontbindings <i>incentive</i>	359
§ 3. Het in dit onderzoek gehanteerde kostenbegrip	362
§ 4. Verreikende gevolgen van vereffeningskosten	366

Afdeling 4. Krachtlijnen van een effectieve vereffeningprocedure ter promotie van een realisatie van activa tegen marktwaarde en vermindering van vergeten activa	368
§ 1. Begroting van de schade als gevolg van verkoop activa beneden marktwaarde en vergeten activa	369
§ 2. Kwalificatie van de schade als gevolg van realisatie van activa beneden hun marktwaarde	371
§ 3. Preventieve waarborgen ter vermindering van realisatie van activa beneden marktwaarde en vergeten activa	372
A. De vereffenaar en diens benoeming	373
B. De vereffenaar en diens bevoegdheden	384
C. Belangenconflictprocedure en transacties met verbonden partijen	403
D. Rechterlijke controle op plan van verdeling	416
E. Faillissement als stok achter de deur	417
F. Andere remedies	419
§ 4. Repressieve en curatieve remedies bij realisatie van activa beneden hun marktwaarde	421
A. De vereffenaar en diens vervanging	422
B. Gemeenrechtelijke remedies	425
C. Aansprakelijkheid van de vereffenaar	435
D. Repressieve en curatieve remedies na sluiting van de vereffening	442
E. Heropening van de vereffening	444
 Afdeling 5. Krachtlijnen van een effectieve vereffeningprocedure ter vermindering van vergeten schuldeisers	 455
§ 1. Begroting schade	456
§ 2. Kwalificatie schade	456
§ 3. Preventieve waarborgen	457
A. Publiciteitsmechanismen	457
B. De figuur van de vereffenaar en diens benoeming	460
C. Beperkingen naam- en zetelwijziging	461
D. Collectieve procedure & samenloop	462
E. Rechterlijke controle op plan van verdeling	469
§ 4. Repressieve en curatieve remedies	471
A. Vóór de sluiting van de vereffening	471
B. Na de sluiting van de vereffening	472
 Afdeling 6. Krachtlijnen van een vereffeningprocedure die <i>pro rata</i> -toebedeling nettoactief garandeert	 521
§ 1. Kwalificatie schade	522
§ 2. Remedies	522

Afdeling 7. Besluit : de Belgische vereffeningprocedure doorgelicht	524
Hoofdstuk 4. Ontbinding zonder vereffening : de onmiddellijke sluiting van de vereffening	527
Afdeling 1. De krachtlijnen van een effectieve ééndagsprocedure	534
§ 1. Eerste krachtlijn : realisatie van activa aan een billijke prijs	534
§ 2. Tweede krachtlijn : de ééndagsprocedure en onbetaalde schulden	536
§ 3. Derde krachtlijn : de ééndagsprocedure en de <i>pro rata</i> -verdeling	540
Hoofdstuk 5. Vereffening van vennootschappen in het IPR	541
Afdeling 1. Op zoek naar de toepasselijke aanknopingsfactor	542
§ 1. Statutaire zetelleer in het vennootschapsrecht	542
§ 2. Onderwerping aan de Insolventieverordening : de vlucht naar het insolventierecht	548
§ 3. Besluit	552
Hoofdstuk 6. Besluit bij deel 3 : de vereffeningprocedure doorgelicht, de ontbinding zonder vereffening en de vereffening in het IPR	554
ALGEMEEN BESLUIT	557
BIBLIOGRAFIE	569
TREFWOORDENREGISTER	587